

ר'יה'ג אומר וכו' רא"א וכו' רע"א וכו'. צקדר
 הרמז"ס ליתא, חבל צקדר ר' עמרם גאון חיתא, ועיקרם צמכילתא
 צטלה פ"ו וקיעעוס הקופרים שס. וצמ"ע שס חות כ"ו רמתי
 על מדרש תהלים ע"ח ושמות רצה פכ"ג שהנוקחא שס מושונה
 ממה שהיא לפנינו. וטעם הדורשים היא לדרוש צחיכותן של חלו
 המכות, שענין כל מכה הוא לפי המדרגות שבה, ואמר ר"ח
 שהכחצ הדריגין על ד', סיקוד המכה הוא חרון אף ואמר הכחצ
 שזה החרון אף היה צעצרה וזעם ולרה ומשלחת מלחכי רעים.
 ור"ע הוסיף שהיה הכחצ ל"ל ישלח צם חרונו או ישלח צם חמו
 וח"כ כצר הדריגין הכחצ אחת צחמרו חרון חמו. וכחצ צחצודרהס
 יס- לשאל שאלצע חלהיס לח נחמר חלח על מכת כנים צלצד,
 ועוד שהרי מלחנו מכת הדצר נעשית ציד שלמה שחא' הנה יד
 ה' הויה, חשוצה הפקוקיס צכחן חינס חלח חסמכתח צעלמח
 והקבלה היא העיקר. וצחרגיס יוכחן פי' לך לך חרגס וחוף ית
 עמח דיפלחון דיין חלח צמחחן וחמשין מחן וכו', ומחכ"ח
 לחנדקסועה כחצ וצחרגום לתהלים ע"ח מחורגס חליצח דר"ע
 וגרי צהון מחחן וחמשין מחן. וחכי חמה על חלו התרגומיס כי
 ר"כ מכות היו על היס חוץ משל חלו סצמלרים שהיו כ', וח"כ
 צין הכל היו שלש מחוח. וכן ר"ל שכוון לזה ר"ע ג"כ, להגדיל
 החקפר עד ג' מחוח, שזה היה החקפר הרגיל צפי החכמים
 להגדיל חיוז דצר. ועיי' צפי' החצרבחלל שהיתה לו נוקחח חחרת
 והוא גורס צדצרי ר"ח חרון חמו אחת עצרה שתיס וזעם שלש
 לרה משלחת מלחכי רעים חרצע. ור"ע הוסיף לדרוש לרה צפ"ע,
 ויראה לנוקחחתינו עדיפח וכמו שפירשתי.

הוספה ב.

כמה מעלות טובות וכו'. והס ע"ו מעלות וכחצו
 החפרשים שהס כנגד ע"ו מעלות מעזרת נסים לעזרת ישראל
 שעליהם עמדו הגוים צסיר וכנגד סיר המעלות שאומרים דוד.

וגם זו ליחא צמוצ"ס, וצקדר ר"ע גאון היחא. וכתב החשצ"ץ
לפי שהולכנו לדרוש פ' מקרא ציכורים והוא מארמי אובד אזי
עד קוף הפרשה ודרשנו אותם עד ויוליאו ה' וגו', וקוף אלו
הפקוקים ויציאו ה' המקום הזה וגו' ועשה הכה הצחתי את
ראשית וגו', על כן אנו מקיימין בשבחה כמה מעלות עובדות למקום
עלינו קודם שהצאנו גרגיר זה של תלכה וכו' כי הרבה עובדות
יש למקום עלינו עד שצאנו אל ציהמ"ק להציא לו זה הפרי
וכו'. ואלו הדברים נכונים שיקוד אלו המעלות הם על ששה
פקוקים של מקרא צכורים, ואינם על יל"ו לצד, וכחצ מוהר"א
לאנדקסוטה שלא נמלא מזה זכר לצד מהגדה, וקלת מומנו צקפרי
האזינו (פי' של"ז) אדם שהוליאו ממלרים וקרע לנו את הים
והוריד לנו את התורה והוריד לנו את המן והגיו לנו את השליו
ועשה לנו נקים וגבורות וכו'. וזה אינו נכון כי שם נאמר זה על
משה. אח"ז כתב ועי' ג"כ צתחומא ויקרא. אבל גם שם הדיבור
צמשה, ואין בכל אלו הדברים דבר שאינו מפירש צתורה וזיל
קרי צי רב הוא, ואין להשוותן עם המאמר שלפנינו. ואח"כ כתב
שכן היא חלל הקפדים וצמחזור רומא צקלת שינוים דג' ולא
עשה דין צאלהיהם, וצקוף נוקף אלו הכניקנו לא"י ולא צנה לנו
את ציהמ"ק אלו צנה לנו את ציהמ"ק ולא צנה לנו את צית
הצחירה, ופי' דציהמ"ק היינו טילה נוצ וגצעון, וצית הצחירה
הוא צנין שלונה צירושלים. והנה נוקסת ולא עשה דין צאלהיהם
הוא ג"כ צשצלי הלקט, ושם ג' ולא הרג את צכוריהם, את ממונם
צמלרים וכ"ס גורק צקוף ההופסה, ולא גרס צכל הרעיין הלנו
מלות אלו, אלא חס, רק צתחלה גורק אלו הוליאו וכו', ואחר
כך חס עשה צהם שפטים וכו' חס הרג וכו'. ולצי אומר לי
כי אלו הרעיין עתיקים הם וכבר ידעום אמוראי דא"י, ואם אין
ראיה לדבר זכר לדבר דמקרא והריקותי לכם צרכה עד צלי די
(מלאכי ג', י') פירשו צצצלי צקוף מכות וצכונה מקוונות גם
צמדרש רבה פי"ב וצקוף אקתה רבה עד שיצלו שפתותיכם מלומר
די, ופי' זה הוא צשם רב, אמנם צירושלמי דקוף צרכות אמרו ר'
צרכיה ור' הלנו ור' אצא צר עילאי צשם רב עד שיצלו שפתותיכם
מלומר דיינו צרכות דיינו צרכות וכ"ס צירושלמי תענית (פ"ג ה"ט)
אלא דשם גריק דיינו צרכה דיינו צרכה. וצויקרא רבה קפ"ה
הג' עד שיצלו שפתותיכם לומר דיינו. והנה ללורך ציאור המקרא

תקפיק נוקחת הצצלי או נוקחת ויקרא רצה, ומהיכן צאו לזה הכפל דיינו זרכות דיינו זרכות, אלל לפי שהיו ידועים להם רהיטין כאלה והזכירום כפי שהורגלו זיהם. והנה חין הדזר רחוק שאלו הרהיטין הם מזמן הזיה, שונזיחי הזיכורים עלו זאקופות כמו ששנינו קוף זיכורים והיו וסורכים ומזמרים זדךך כמו שאלו זירושלמי זזיכורים שם, זדךך היו חומרים שונחתי זאומרים לי זיה ה' כלך, זירושלים היו חומרים עומדות היו רגלינו זשעריך ירושלים. וע"כ נראה לי שראש המעמד היה אומר חלו הרהיטין והם היו עוכים חחריו דיינו דיינו. ולחחר החורזן כזר נשכה הדזר וחיה ונהחכמים היו ידועים מאלו הרהיטין. ונשתיירו זחיה כתז יד וכשמואלח המולח חוחן הוקיפן אל ההגדה. והחזרנחל זפירושו כתז, כונה מעלות וכו' גם זה מדזרי ר' עקיזח, וחיו יודע מנין לו לומר זה. ורואה חני לפרש חיו זזהם שנראים קתומים קלת.

ולא נתן לנו את השבת. זה כושך על הנוקרא ראו כי ה' נתן לכם את השבת ע"כ הוא נתן לכם זיום הששי לחם יומים (שנות ע"ז, כ"ע). כי השבת מתנה עונה שאין חדם עורה ועומל זו והקצ"ה מזמין לו פרנקתו, והרי כזר היה אפשר שיהיה חותם על השבת זלי הזמנת פרנקתו, ולח יהיה השבת נתינה כי חם ליווי. וחמרו חז"ל (שבת י', ע"ח) ח"ל הקצ"ה לחשה מתנה עונה יש לי זזיה גכזי ושבת שמה וחני מצקש ליתנה לישראל וכו'.

אלו נתן לנו את השבת ולא קרבנו וכו'. שלאובלי המן היה השבת מעיד על משה ולח היו כלרכים למעמד הר סיני שחמר הקצ"ה הנה חכני זח חליך זעז הענן זעצור ישמע העם זדזרי עמד וגם זך יחמינו לעולם (שם י"ט, ע') חלל הוא חוקפות חקד מהשם שלא ישחר זזהם שום חלוק לז.

אלו קרבנו וכו' ולא נתן לנו את התורה. חלל שהיה מוקרה לכהנים ויהיו מלווין ומלמדים חת העם זעל פה, וכמו שהיה זתחלת הענין זמלרים כמפורש זיחזקאל סי' כ', וזמרה שנה' שם שם לו חק ומשפט (שם ע"ז, כ"ה)

אלו וכו' ולא הבניסנו לאי וכו'. חלל חחר מתן חורה היינו שזים למלרים, כי כזר מתו כל החכשים הנוגשים זזהם, וכאשר שזרו רשעי ישראל לחזור למלרים וחמרו נתנה ראש ונסוזה מלרימה (זמדזר י"ד, ד').

ולא בנה לנו את בית הבחירה. חלל היה כל שצטו
ומקריב צמחה שלו, והסם צרוב חקדו צחר לו וקוס לעצודתו
כח"ש ושחתי וקוס לעמי ישראל וגו' ולא יוקיפו בני עולה לענותו
כאשר צראשונה (ש"צ ז', י').

הוספה ג.

רצן גמליאל היה חומר וכו'. כצר כיתוקף זה צמסנה
ופרשתי לעיל משנה ה'.

הוספה ד.

בכל דור ודור וכו'. כצר צארתיה לעיל צמסנה ה'.
וצפ' על ההגדה הלל וזמרה לר' ילחק יעצן הוקפסה זו הוא
קודם רצן גמליאל חומר.

סיום.

הסיום חל הדרשה הוא לפיכך וכו' וצ' פרקים של הלל
וצרכת הגחולה וכצר פרשתי אותם לעיל צמסנה.
והנה שאר הקדר הוא כפי החרות, ר ח ל ה, ואין ענין
כע"י מיוחד ללילי פסח. וכו' ל י א מ ל ה, הוא צרכת הלחם וצרכת
מיוחדת למלות מלה, ואפי' לרצ אחא צר יעקב דכ"ל (פסחים ק"כ
ע"ה) מלה צזה"ז דרצנן נמי מצרכין, שהרי ו ר ר ל כ"ע דרצנן
ומצרכין עליה, מידי דהוה כנר חנוכה כמו שאמרו ע"ז צמסנה
שצת. כו ר ק, בגמרא פסחים (קע"ו ע"ה) פליגי צזה הלל ורצנן,
ומסיק שם השחא דלא אחמר הלכתא לא כהלל ולא כרצנן מצרך
על אכילת מלה ואכיל, והדר מצרך על אכילת מרור ואכיל, והדר
אכל מלה וחסא צהדי הדדי צלא צרכת זכר למוקדש כהלל. ס ל ח נ
עו ר ק, הוא לקעודת יו"ט. ל' פו, דאין מפטיצין אחר מלה
אפיקומן (פסחים קי"ט ע"צ) ולריך לאכול מלה בגמר קעודתו
וכו', רצ"ס שס. צ ר ק, ענין צהמ"ז אינו מיוחד לליל פסח.
ה ל ל. וקודם הלל חומרים הפסוקים שפוך חמתך וגו', וצמס"ס
ליחא, וצקדר ר"ע גאון ליחא, וכהצ מוהר"ח לאחדקהוטה שמוזכר
צפרדק לרש"י וצמסזור רומא וקפרי. ופבוקים חלו שפוך חמתך

וגו' עד ואת נהוה השנוו הם צוממור ע"ע חלקים זהו גויס צנחלתך. והם צירמיה י' כ"ה, צסינוי. שפך עליהם זעמך תהלים ס"ט, כ"ה. חרדוף צאף חיכה ג'. וכתב צפי' האצרבנאל לפי שפקוק לא לנו ה' לא לנו חיכו צא לראשית והתחלת הדברים, כי הוא חוזר על מלמך, לכן תקנו צתחלתו שני פקוקים חלו. וכבר נתעוררו צזה הפרשנים חס לא לנו הוא תחלת המומור. ושפך עליהם וגו' חרדוף וגו' לא היו צנוקחתו. ואני חוקיף עליו כי שס צוממור ע"ע נחמך ג"כ למה יחמרו הגויס חיה חלהיהם. וחממו כאן צקולר דברים על פקוקי ההלל.

הללויה הרלו עברי ה' וגו'. מומור קי"ג ענינו מורה שסוה ומחלת צית שני, וצחותו הזמן חונך ונלחבי כי מומור שמש ועד מצולו גדול שמי צגויס וגו' (ח', י"ח), ועקרת הצית היא ירושלים עיר ואס צישראל שעליה חמר הנציח רני עקרה לא ילדה וגו' (ישעיה נ"ד) ולפי שהמסילה לעקרה משהמש צתהלות שאמרה חנה מקים מעפר דל וגו' (ש"ל ז', ה'). וצמדש תהלים דרשוהו על לילי פקס עצדי ה' ולא עצדי פרעה.

בצאת ישראל ממצרים וגו'. מומור קי"ה, נראה שתקנוהו לילי פקס.

לא לנו ה' וגו'. מומור קע"ו. נראה שזה המומור הוא ומחלת מלחמת המצביים וקודם ללחונס קוכן המבורך חלהים צחו גויס צנחלתך וגו' מומור ע"ע. וזה המומור הוא נחמך כשנלחמו וס' זכר חותס כמ"ש ה' זכרנו וגו', ועל חילוי היוונים היא חומר עלציהם כקף וזהו וגו', והוסיף על צית ישראל ועל צית חסרן יראי ה', לומר שמלחמת שסס יראי ה' ידבר, לפי שהרצה מיישראל והכהנים נתכברו לחציהם שצשמים. ולפי שהרצה מיישראל וקכו עלמן להריגה צצעמונס על עוה"צ ולא חזרו חיל ללחוס צחויציהם עד כי צשצח היו נהרגין ולא חליוו את נפשותם ע"כ חמר ששמים שמים לה' וגו' לא המתים יהלנו יס וגו'.

אהבתי כי ישמע ה' את קולי וגו'. מומור קע"ז הוא מומור של תודה משצוי חמד שניכל משהויצים שהיה שס צקכנה מיתה וצא צצח תודה לחלרות צית ה'. וכשהיה צשצי היה מואכ את העולם כולו וכשנעשה חפשי החסיל לחסוב את העולם ע"כ קריחתו הראשונה היא חסרתו. וחס"כ הוא נוהן עעס

נחשתו כי ישמע ה' את קולו וגו'. ופי' האמנתי וגו' הוא, לפי שהזכיר מה שאמר בחפזו הקדים ואמר האמנתי כי לדבר, כלו' אם אני חפץ לדבר האמנתי בתחלה הדיבור בלבי, וע"כ האמנתי בלשון עזר ודבר בל' עתיד. ופי' אני עניתי ואלד אני אמרתי, כמו וענית ואמרת (דברים כ"ו, ה') והוסיף ואלד, לחזק הענייה. ופי' כל האדם כוזב, שלא לירא מהאלים ושלל לצטוח על האדם.

הדרו את ה' בר גוים וגו'. מזמור קי"א. זה המזמור של צ' פסוקים שוררו הלויים לכבוד הגוים שצאו לראות בכבודן ישראל שהיו מותרין ליכנס עד הסוכה.

הודו לה' כי טוב וגו'. מזמור קי"ח הוא סיר צמקלות לבגזר מגזרי ישראל שנלח על אויביו וצא בתודתו לירושלים ערס עלות השחר. והוא אומר והם עושים, הוא אומר הודו לה' כי טוב, והם עושים כל"ח וכו'. הוא אומר מן המלך וגו', הם עושים טוב לחקות צה' וגו'. הוא אומר כל גוים קצבוני וגו' והם עושים קול רנה וישועה וגו'. הוא אומר לא אמות כי אחיה וגו', עד שהגיע לשער הר הצית והוא קורא פתחו לי שערי דק וגו'. והלויים השומרים מצפנים עושים זה השער לה' וגו'. הוא אומר אודך וגו'. ואחד מהלויים מתתיה ואומר אבן מאבני הצונים וגו', ושאר הלויים עושים מאת ה' היתה זאת וגו', ואח"כ עושים כולם זה היום וגו'. ובהליכתם צהר הצית עושים אלה' וגו'. הגיעו לעזרה כה"ג יולא ומצרכו צרוך הצא צעם ה', ולמקלותיו הוא אומר צרכנוכס מצית ה'. ולמשרתיו הבהנים הוא אומר אל ה' ויאר לנו, כבר האיר המזרח, אסרו חג צעבותים עד קרנות המזבח, והוא מלשון מי יאסור המלחמה, שילכו אחוים צרקידה וצכרבור כקשורים זה צה עד המזבח. כיון שהגיעו אל המזבח הוא אומר אלי אחי ואודך וגו', וכולם עושים הודו לה' כי טוב כל"ח.

ברכת השיר והלל הגדול. ענינם פירשתי לעיל

משנה ז'.

ובכן ויהי בחצי הרירה וגו'. כתב צצבלי הלקט ונהיגין לומר רהיטין ופיוטין המקודרים צצרי שצח והודאה וכן ראוי וכו'. וכתב מוהר"א לאנדקהוטה שפיוט זה נמלא צהגדה שצמחזר רומי והוא נצנה על ענין מדרש שמות רבה פי"ח, והוא נמלא צפיוטים לשצח הגדול לר' יוסף טוב עלם כמנהג פולין,

ובקרוכות לשבת הגדול אחרי פיוטי ר' בנימין בר זרח ור' ינאי
כמנהג אשכנזים.

ובכין ואמרתם זבח פסח וכו'. החכם הנ"ל כתב
שהיא לר"ח הקליר ושהוא כמלא ג"כ במחזור רומא לליל פסח.

בי רן נאה וכו'. כתב החכם הנ"ל שהיא כמלא במחזור
רומא, והציא צטס חכס אחד שיקוד הפיוט על מדרש צ"ר פ"ו
לך יום אף לך לילה, לך היום מקלך ולך הלילה מקלך וכו' עשית
לנו נסים ציוס וכו' צלילה ואמרנו לפניך שירה צלילה לך נאה
לומר שירה ציוס ולך נאה לומר שירה צלילה. והוסיף הוא, אולי
מלוח לך ולך וכו' הם התחלות ומחזרים כאלה וכאזדו, וצטס
מסר"י רייפמאן הציא השערה שהם התחלות ומפוקים במסרון
וגו', בגון לך ה' הגדולה וגו' (דהי"א, כ"ע) לך יום אף לך לילה
(תהלים ע"ד), או לך שמים וגו' (צטס פ"ע) לך דומיה וגו' ולך ישולה
נדר (צטס ק"ה). וכבר פירשו כן צהגדות צטס האצרבנאל, אמר ד'
פעמים לך נגד ז' פסוקים לך ה' הגדולה, לך ה' הממלכה, כי לך
יאתה, לך זרוע עם גבורה, לך יום אף לך לילה, לך שמים אף
לך ארץ. ואומר אני כי מאלו הצ' פסוקים לך ה' הגדולה וגו'
לך ה' הממלכה דהי"א כ"ע, מי לא ייראך מלך הגוים כי לך
יאתה דירמיה י' וממדרש שהוצא לעיל על לך יום וגו' נתעורר
המסורר לעשות חרוז כזה, ותו לא מידי.

אדיר הוא יבנה ביתו וכו'. כתב החכם הנ"ל צטס
מוסריע"ל לונץ שהוא כמלא במחזור אויכיון לשיר אותו בכל יום
עוב.

אחד מי יודע וכו'. כתב הנ"ל ששיר זה כמלא ג"כ
במחזור הנ"ל. והנה זה הפיוט, ומתחיל בלחות השם ומסיים צי"ג
מדותיו, ונתעורר המסורר להשלים הענינים מלאך עד י"ג דצדדים
יקודים לקצטס צלצ, ועלו צידו הלוחות, האצות והאמנות, חונושי
החורה והמנסה, שבת ונילה, עשרת הדצרות וי"צ שצעים, אך
במקפר תעשה ומקפר אחד עשר לא מלא ענין שהוא חשוב ויקוד
והשלימים כאשר מלא צירחי לידה ובכוכביא דחלוס דיוקף.

חד גדיא וכו'. הוא מיוסד על תשלום המנין עשרה, גדיא, שוכרא, כלבא, חוטרע, כורא, מיא, תורא, שוחט, ונלחכא דמותא (כל"ל), קודשא צריך הוא (כל"ל), שהעשר היא יסוד כל מנין, להראות איך הגלגל חוזר בעולם על דאעפא אעפוד וכו'. ודוגמא לזה חגדה נאה על ענין אחר צ"צ (י' ע"א) י' דצרים קסים נצראו בעולם, הר קסה צרזל וחסכו, צרזל קסה אור ופעפעו, אור קסה מים וכבין אותה, מים קסים עבים קובלים אותה, עבים קסים רוח ופזרתה, רוח קסה גוף קובלו, גוף קסה פחד טצרו, פחד קסה יין מפיגו, יין קסה שינה ופכחתה, ומיתה קסה מכולם ולדקה מללת מן המיתה דכתיב לדקה חליל נעות.

חסר סדור פסח. הוא נ"כ יוסף עוב עלם קילוק לפיעו אלהי הרוחות לשבת הגדול וכדפס בהגדות קודם הפיעו ח"כ הוא.

הערות.

הערה א' למשנה ג'. בענין פרפרת שלפני המזון, ח"כ חכי להעיר, שנהגו להציא לפני המזון ונלוח ופרוקת פח עמו, והיינו דחנן בצרכות (מ"ד ע"א) הציאו לפניו נלוח תחלה ופת עמו וצרך על הנלוח ופוער את הפת. ובירושלמי אמרו עלה רשב"י צסס ר' יונתן מתניתין עד שלא למדו קעודת מלכים, כלו' שצקעודת מלכים מומטיכין האכילה ציין ובפרפראות, ויראה לי שזהו ששנו בקידושין (ק"ו ע"א) מעשה צינאי המנך שהלך לכוחלית שצמדצר וכיצע שס ששים כרכים, ובחזרתו היה שונח שונח גדולה וקרא לכל חכמי ישראל, אמר להם חצותינו היו אוכלים ונלוחים על שולחנות של זה וכו'. ובתוספתא דצרכות פ"ד שנו ר"ח בן גמליאל אמר ונלוח הבא בתחלה לפני המזון ופת הבא עם הנלוח לאחר המזון טעונה צרכה לפניה ונלחריה. ויראה שאף שלא נהגו בכל הקעודות להציא נלוח לפני המזון צפת הבא עם הנלוח לאחר המזון נהגו, והיינו דחניא (צרכות מ' ע"א) אחר כל אכילתך אכול מלח ואחר כל שתיתך שתה מים ואי אתה ניזוק. ולאב אורחא אנו למידין מכאן שעותר לשמות מים אחר הד' כוקות עיין או"ח תפ"א.

הערה ב' למשנה א'. בענין ד' כוסות. גרסינן
בכתובות (ח' ע"ג) חומר עולא ואורי לה' צמחיתא חנא, עשרה
כוסות תקנו חכמים בצית האצל, ג' קודם אכילה — ופרש"י שהיו
רגילין להושיך מפרסאות לפני קעודה כגון כיסקין וקופגנין
ואיסקריטין וצאותם מפרסאות ונשקין לאצל ג' כוסות — כדי
לפתוח את בני וועין, ג' צהוך אכילה כדי לשרות אכילה שצנועין,
וד' לאחר אכילה, ח' כנגד הזן, וח' כנגד צרכת הארץ, וח'
כנגד צונה ירושלים, וח' כנגד הטוב והועיב — פרש"י, על
כל צרכה שותה הכוס ומוזגין לו אחר —, הוקיפו עליהם ד'
אחד כנגד חזני העיר, וח' כנגד פרכי העיר, וח' כנגד צית
המקדש, וח' כנגד ר"ג וכו'. וצומק' שמחות פי"ד חני לה הכי, עשרה
כוסות שותין בצית האצל, שנים קודם המזון, וה' צהוך המזון, ג'
לאחר המזון ח' לצרכת אצלים, וח' לתחומי אצלים, וח' לגמילות
חקדים, חזרו והוקיפו עוד שלשה, ח' לראש הבכסה, וח' לחזן
הבכסה וח' לר"ג וכו'. וצירושלמי דפ' נוי שמחו חני להו נמי הכי,
אלא דהתם חני אלו ג' שלאחר המזון, ח' לצרכת המזון, וח' לב"ח,
וח' לתחומי אצלים, וכשמת ר"ג הוקיפו עליהן עוד ג', ח'
לחזן הבכסה, וח' לראש הבכסה, וח' לר"ג. ומכאן יש נמי להציח
רמיה דכיס של צרכת המזון שהוא יין שלאחר המזון אינו טעון
צרכה לפניה, כי רחוק היא מהדעת שיהיה מצרך לפניו בכל
הד' כוסות של צרכת המזון על כל צרכה וצרכה. ויראה לי דכוס
של צרכת אירוסין ושל כישואין וכן של מילה ופדיון הזן וכן של
קידוש החודש עיקרן היה היין שלפני המזון לפי שצכל אלו היו
עושין קעודות, והווין כיון שלפני המזון דשצח זיו"ט שאומר
עליו קידוש היום, ועיין פסחים מ"ט ע"א כחצות ז' ע"ג וצומק'
קופרים פי"ט לענין אירוסין ונשואין, ושם גם כן לענין קידוש
החודש. וצטור יו"ד קי' רס"ה וקי' ש"ה וצ"י שם לענין מילה
ופדיון הזן.

הערה ג' למשנה ח' לענין מיני זמרה. גרסינן בקטנה
(מ"ח ע"א) ונשצטלה סנהדרין צטל הסיר ונצית הושחאונה,
ועיין בגמרא שם וזריש גיטין ז' ע"א, וצירושלמי דקוף קטנה
אערו עכשיו שאין אימת סנהדרין עליהן הן אומרים דצרי נצלה
צטיק, ועיין סנהדרין (ק"ח ע"א) וצצרכות (ל"ח ע"א), וצירושלמי

דחגיגה פ"ג צהא דאלישע צן אצויה מן דאכלין ושחין שרין
עטפחין ומרקדין א"ר אליעזר לר"י עד דאינון עקוקין צדידסון
נעקוק חנן צדידן וישצו ונחעקו צד"ת וכו'. וצמודרש אקתר צפ'
להציא את ושחי, כשישראל אוכלין ושחין ושוחים הן נוצרכין
ומשצחין ומקלקין להקצ"ה וכשאו"ה אוכלין וכו', וכעין זה צקוף
שפ"ש רצה. ועיין צמוצ"ן. (שמות ל"ג) צפ' ויקומו ללחק וצרח"ע
שם צפ' קול ענות. וע"ז שנו צפ"ג דאצות ג' שאכלו על שלחן א'
ולא אמרו עליו ד"ת וכו'. וזה השולחן של ליל פסח הוא השלחן
לפני ה'.

סדיק
